

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom 20. septembra 2011 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu v trestnej veci proti obvinenému **I. P.**, pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 4 Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného I. P. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 10. marca 2011, sp. zn. 7To/65/2010, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného I. P. sa **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo 6. septembra 2010, sp. zn. 1T/144/2008, bol obvinený I. P. uznaný vinným zo spáchania v bode 1/ prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 4 Tr. zák. a v bode 2/ z prečinu neposkytnutia pomoci podľa § 178 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

1/ X. asi o 05.25 hod. po tom, čo vypil väčšie množstvo alkoholických nápojov, predstavujúcich najmenej 2,17 promile alkoholu v krvi, riadil osobné motorové vozidlo značky BMW 320d, evidenčného čísla B. po ulici S. v meste Š. rýchlosťou 104 km/hod. (+- 3 %), pričom nevenoval dostatočnú pozornosť riadeniu tohto vozidla, v dôsledku čoho narazil do cyklistu J. A., ktorému spôsobil rozsiahlu otvorenú trieštivú zlomeninu klenby a spodiny lebečnej s následným pomliaždením, roztrhnutím, rozdrtením a vytlačením mozgu z lebečnej dutiny navonok, na následky ktorých na mieste zomrel,

2/ po tom, čo X. asi o 05.25 hod. riadil osobné motorové vozidlo značky BMW 320d, evidenčného čísla B. po ulici S. v meste Š., pričom narazil do cyklistu J. A., ktorému takto spôsobil rozsiahlu otvorenú trieštivú zlomeninu klenby a spodiny lebečnej s následným pomliaždením, roztrhnutím, rozdrtením a vytlačením mozgu z lebečnej dutiny navonok, na následky ktorých na mieste zomrel, z miesta nehody ušiel bez toho, aby sa čo len pokúsil

poskytnúť zranenému cyklistovi potrebnú pomoc.

Za to mu bol uložený podľa § 149 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j/ (v prvopise nesprávne uvedené § 37 písm. j/, nesúlad s vyhláseným rozsudkom), § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4 (štyri) roky.

Podľa § 48 ods.2 písm. a/ Tr. zák. bol obvinený na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. súd obvinenému uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 5 (päť) rokov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bol obvinený zaviazaný k povinnosti uhradiť D., E., IČO: X., škodu vo výške 25,77 EUR (776,25 Sk).

Vyššie citovaný rozsudok súdu prvého stupňa odvolaním napadol obvinený a okresný prokurátor v neprospech obvineného.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací rozsudkom z 10. marca 2011, sp. zn. 7To/65/2010 v bode 1/ podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám vo veci rozhodol tak, že obvinenému I. P. uložil podľa 149 ods. 4 Tr. zák., postupom podľa § 38 ods. 2 Tr. zák., s prihliadnutím na poľahčujúcu okolnosť uvedenú v ustanovení § 36 písm. j/ Tr. zák. a na priťažujúcu okolnosť uvedenú v ustanovení § 37 písm. h/ Tr. zák., s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4 (štyroch) rokov, podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. ho na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. mu uložil zákaz činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke na dobu 5 (päť) rokov a v bode 2/ podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného I. P. ako nedôvodné zamietol.

Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu 23. júna 2011 dovolanie. V jeho odôvodnení uviedol ako dovolacie dôvody uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por., z ktorých prvý predpokladá, že bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, druhý, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a tretí, že rozhodnutie je

založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Svoje dovolanie rozdelil na dve časti. Prvú časť tvorila otázka zavinenia k dopravnej nehode. V tejto časti obvinený poukázal na to, že v otázke priebehu skutkového deja existuje viacero alternatív a súd alternatívu prednesenú znalcom, ktorého posudok zabezpečila obhajoba, odmietol a to s poukazom na svoje svojvoľné, právne nepreskúmateľné závery. Súd odmietol výpoveď svedka J. S., avšak dovolateľ nevedel posúdiť z akých dôvodov, ale zároveň uviedol, že právne dôvody to neboli. Podľa jeho názoru súd prijal za jednoznačnú len alternatívu znalca Ing. F. D., a to len s poukazom na laické a nepreskúmateľné dôvody a výpovede svedkov, ktoré do tejto alternatívy nezapadali, považoval za nevierohodné. Pričom ak je súd postavený pred úlohu zhodnotiť vierohodnosť dvoch skupín odlišných dôkazov, nemôže nevierohodnosť niektorého z dôkazov odôvodniť len okolnosťami svedčiacimi o vierohodnosti inej skupiny dôkazov (R 6/1970). Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky zo 4. októbra 2001 (III ÚS 617/2000), v ktorom sa uvádza, že orgány činné v trestnom konaní od najnižšieho po najvyšší stupeň nesmú vykonávať selekciu dôkazov, ktoré potvrdzujú alebo vyvracajú vinu, ako aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 6 Tz 10/2001) podľa ktorého, ak pretrvávajú pochybnosti aj po vyčerpaní všetkých potrebných a dostupných možností dokazovania o priebehu skutku, uplatní sa pravidlo „in dubio pro reo“.

V druhej časti s názvom „Stav vylučujúci spôsobilosť“ obvinený uviedol, že stanovisko súdu v otázke posúdenia vierohodnosti jeho výpovede ohľadom požitia alkoholických nápojov je nepreskúmateľné, nie je postavené na logických a právnych záveroch a nie je pravdivé. Stav vylučujúci spôsobilosť je potrebné v každom konkrétnom prípade zisťovať a dokazovať, lebo u vodiča, u ktorého bolo zistené v dobe riadenia menšie množstvo alkoholu v krvi než 1 promile, je vždy nevyhnutné dokázať, že jeho schopnosť riadiť motorové vozidlo bola skutočne znížená v rozsahu, aký predpokladá ustanovenie § 149 ods. 4 a § 289 Tr. zák. Sám tvrdí, že „súd sa vôbec nezaoberal týmito základnými právnymi východiskami a nebral do úvahy skutočnosť, že v čase, keď vozidlo riadil, nemal v krvi toľko alkoholu, aby jeho schopnosť riadiť motorové vozidlo bola skutočne znížená..“. Zdôraznil, že pri kontradiktórnom procese a realizácii práv obvineného najmä v súdnom konaní, je odmietnutie jeho výpovede v konaní pred súdom s poukazom na to, že niečo nehovoril v prípravnom konaní a hovorí to až na hlavnom pojednávaní pred súdom (hoci sa ho na to nikto v prípravnom konaní nepýtal) zjavne účelové a protiústavné (nejde tu o situáciu,

že obvinený niečo hovorí inak v konaní pred súdom a inak na hlavnom pojednávaní, pričom rozpory nevie vysvetliť).

V poslednom odseku svojho dovolania konkretizoval, že naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. vidí v tom, že „súd porušil princíp prezumpcie nevinny (hoci existuje viacero alternatív priebehu skutkového deja, vybral si jednu, v neprospech dovolateľa, rovnako ako pri posúdení ovplyvnenia alkoholom) zaručený hmotnoprávnym predpisom - Ústavou Slovenskej republiky v článku 50 ods. 2, a preto skutok posúdil nesprávne ako trestný čin, hoci trestným činom nie je, čím zároveň použil nesprávne iný hmotnoprávny predpis – Ústavu Slovenskej republiky v článku 50 ods. 2“.

Ďalej uviedol, že „tým, že si súd vybral najnepriaznivejšiu z alternatív pre dovolateľa pri hodnotení jednak zavinenia dopravnej nehody ako aj stavu vylučujúceho spôsobilosť, ktorú podoprel len svojimi domnienkami bez opory v procesne vykonanom dokazovaní, a tým, že všetky dôkazy, ktoré vylučovali súdom zvolenú alternatívu, súd ignoroval, naplnili sa dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. g/ Tr. por., najmä s poukazom na to, že súd sa nevysporiadal s obhajobou a že svojvoľne dôkazy vyhodnocoval bez základu v procesne vykonanom dokazovaní“.

Z uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil podľa § 386 ods. 1 Tr. por. rozsudkom porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania opiera, podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre z 10. marca 2011, sp. zn. 7To/65/2010 a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Nitre, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila okresná prokurátorka Okresnej prokuratúry Nové Zámky, ktorá navrhla toto podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietnuť. Vo svojom vyjadrení uviedla, že okresný súd ako i krajský súd správne a úplne zistil skutkový stav a výsledky vykonaného dokazovania aj správne vyhodnotil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predovšetkým skúmal, či podané dovolanie spĺňa všetky obsahové a formálne náležitosti, či je podané oprávnenou osobou a či je prípustné. Dovolaním bol napadnutý právoplatný rozsudok Krajského súdu v Nitre z 10. marca 2011, sp. zn. 7To/65/2010, ako súdu odvolacieho, ktorým súd v bode 1/ podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok

vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám vo veci rozhodol tak, že obvinenému I. P. uložil podľa 149 ods. 4 Tr. zák., postupom podľa § 38 ods. 2 Tr. zák., s prihliadnutím na poľahčujúcu okolnosť uvedenú v ustanovení § 36 písm. j/ Tr. zák. a na priťažujúcu okolnosť uvedenú v ustanovení § 37 písm. h/ Tr. zák., s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4 (štyroch) rokov, podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. ho na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. mu uložil zákaz činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke na dobu 5 (päť) rokov a v bode 2/ podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného I. P. ako nedôvodné zamietol. Proti takémuto rozhodnutiu je dovolanie prípustné podľa § 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por. Dovolanie bolo taktiež podané prostredníctvom obhajcu, čím bola splnená aj podmienka jeho podania oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. a § 373 Tr. por. Bolo podané včas a na zákonom určenom mieste (§ 370 Tr. por.), po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 ods. 1 Tr. por.) a označuje chyby konania a dôvod odvolania (§ 374 Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že dovolanie podané obvineným I. P. nie je dôvodné (chyby vytýkané v dovolaní nepredstavujú naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu), a preto ho podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Dovolací súd skúmal najprv naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (v súlade s § 371 ods. 3 Tr. por.), t.j., že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Obvinený tento dovolací dôvod postavil na skutočnosti, že súd vybral pre dovolateľa najnepriaznivejšiu z alternatív pri hodnotení zavinenia dopravnej nehody ako aj stavu vylučujúceho spôsobilosť a dôkazy, ktoré vylučovali súdom zvolenú alternatívu, ignoroval. Poukázal najmä na to, že súd sa nevysporiadal s obhajobou obvineného a dôkazy svojvoľne vyhodnocoval bez základu v procesne vykonanom dokazovaní.

Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., bude spravidla naplnený pri nerešpektovaní ustanovení Trestného poriadku o povinnej obhajobe, pri vykonávaní procesných úkonov bez prítomnosti obhajcu a pod. Nie je možné sa preto stotožniť s názorom

obvineného, že bolo porušené jeho právo na obhajobu. Z predloženého spisového materiálu totiž vyplýva, že počas celého súdneho konania sa obvinený mohol vyjadrovať ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kládli za vinu, navrhoval dôkazy, ktorými sa súd zaoberal a plne užíval svojich procesných práv zaručených mu Trestným poriadkom. Za porušenie práva na obhajobu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10, ods. 11 Tr. por. ako aj ich vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por. Súd sám rozhoduje o vykonaní dôkazov, ktoré zabezpečia náležité zistenie skutkového stavu veci bez dôvodných pochybností tak, aby bolo možné vo veci spravodlivo rozhodnúť. Preto nesúhlas obvineného s rozsahom vykonaného dokazovania a jeho hodnotením, nemôže zakladať žiaden dovolací dôvod. V tomto smere nie je možné súhlasiť s tým, že prvostupňový súd ignoroval výpoveď svedka J. S.. Tento svedok vo svojej výpovedi len nepriamo naznačoval, že poškodený by mohol odbočiť na ulicu S. z ulice Ú.. Oba súdy sa tomuto možnému variantu vzniku dopravnej nehody však podrobne venovali. Mali k dispozícii znalecké posudky vrátane znaleckého posudku predloženého obvineným, znalec Ing. F. D. doplnil znalecký posudok z ohľadom na tieto skutočnosti, a preto výsluch svedka J. S., ktorý navyše nevidel, či skutočne poškodený na ulicu Ú. odbočil a nevidel ani samotnú dopravnú nehodu konajúce súdy správne odmietli ako nadbytočný.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že prvostupňový súd sa riadne vysporiadal aj s návrhom obhajoby na doplnenie dokazovania (č.l. 344), keď požiadal o doplnenie znaleckého posudku č. 019/08 Ing. I. I., PhD. a jeho dodatku o situáciu, o ktorej vypovedal obvinený na hlavnom pojednávaní, t.j. o požití alkoholických nápojov po dopravnej nehode a vplyv jeho žalúdočných ťažkostí. Tiež doplnil dokazovanie po vrátení veci odvolacím súdom (uznesenie Krajského súdu v Nitre z 20. mája 2009, sp. zn. 7To/20/2009), a to doplnením znaleckého posudku č. 28/08 Ing. F. D. a znaleckého posudku č. 17/08 Ing. V. H.. Okresný súd sa zaoberal i návrhom na doplnenie dokazovania pribratím ústavu súdneho inžinierstva na objasnenie alternatívy pohybu cyklistu, ktorý zamietol (č.l. 513). Správne postupoval i v tomto prípade, pretože ak obvinený v rámci práva na obhajobu navrhoval dôkazy, povinnosťou súdu bolo zaoberať sa každým takýmto návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím o návrhu rozhodnúť (čo však neznamená, že súd musí návrhu na doplnenie dokazovania vyhovieť).

Pre úplnosť sa žiada ešte poznamenať, že ak by aj išlo o porušenie práva na obhajobu, bolo by potrebné skúmať, či toto právo bolo porušené zásadným spôsobom (či by porušenie

práva na obhajobu mohlo vyvolať odlišné rozhodnutie o vine obvineného). Keďže ako už bolo vyššie konštatované, v tomto prípade porušenie práva na obhajobu nebolo zistené, potom neprichádza do úvahy ani skúmanie rozsahu porušenia tohto práva.

Obvinený rovnako argumentuje aj pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. (založenie rozhodnutia na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom). Tieto pochybnosti sú však ničím nepodložené a zo spisového materiálu nevyplývajú. Súd pri svojom rozhodnutí prihliadli len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní (verejnom zasadnutí) a opierali sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní (verejnom zasadnutí) vykonané. Je potrebné opätovne zdôrazniť, že obvinený v rámci aj tohto dovolacieho dôvodu namieta len (obsahovo) nesprávne hodnotenie dôkazov súdmi, čo však (ako už bolo predtým zdôraznené) nemôže zakladať žiaden dovolací dôvod.

Posudzujúc posledný obvineným uvádzaný dovolací dôvod je zrejmé, že argumenty obvineného stoja úplne mimo uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., pretože v tomto prípade môže byť dovolacím dôvodom len skutočnosť, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom však správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. V rámci takto vymedzeného dovolacieho dôvodu je možné účinne namietat' právne vady, ale nie je možné účinne namietat' vady skutkové, t.j. nie je prípustné namietat', že skutok tak ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne.

Dovolacie námietky obvineného sa vôbec nedotýkali právneho posúdenia zistených skutkov, ani nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia, ale naopak, priamo a konkrétne spochybňovali skutkové závery súdov prvého a druhého stupňa (...“keď dovoziteľ vozidlo riadil, nemal v krvi toľko alkoholu, aby jeho schopnosť riadiť motorové vozidlo bola skutočne znížená...“), subjektívne kritizovali hodnotenie dôkazov doteraz vo veci konajúcimi súdmi (...“súd dospel k záveru, že alternatíva vypracovaná v znaleckom posudku obhajoby, spočívajúca v tom, že poškodený vychádzal z ulice Ú. je vylúčená, a to bez opory vo vykonanom dokazovaní“...), čo nezodpovedá dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Napokon, na pravde sa nezakladá ani ostatné tvrdenie dovoziteľa, že súd porušil Ústavu Slovenskej republiky (čl. 50 ods. 2), t.j. princíp prezumpcie neviny. Súd preveril

všetky alternatívy vzniku dopravnej nehody, vyhodnotil vykonané dokazovanie a precízne preveril obranu obvineného (uvedené bolo už zhodnotené vyššie).

V prípade právneho posúdenia zistených skutkov Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že súd prvého stupňa správne právne kvalifikoval konanie obvineného v bode 1./obžaloby ako prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 4 Tr. zák. a v bode 2./ obžaloby ako prečin neposkytnutia pomoci podľa § 178 Tr. zák.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd musel po prejednaní veci na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného I. P. odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por., keďže je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 20. septembra 2011

**JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu**

Vypracoval: JUDr. Ing. Anton Jakubík

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková